

Az év fiatal könyvtárosa 2018

Interjú Szüts Etelével

Az MKE Keszthelyen tartott 50. vándorgyűlésén a Magyar Könyvtárosok Egyesülete és az Informatikai és Könyvtári Szövetség a beérkezett pályázatok alapján 2018-ban Szüts Etelének ítélte oda „Az év fiatal könyvtárosa” elismerést. Interjúnk a tehetséges fiatal kolléga ígéretes pályájának alakulásába enged betekintést.

Szüts Etele – Fotó: Mészáros Dénes

Az elmúlt nyolc év során nagy utat jártál be a mérnök informatikusi és informatikus könyvtárosi tanulmányaidtól a digitálisarchívum-fejlesztési területig, amelyen ma is dolgozol. Mi motiválta elköteleződésedet a digitalizálás felé?

Sz. E.: Még a pécsi egyetemi éveim alatt – 2011-ben – kezdtem el dolgozni az akkor nemrég átadott Dél-dunántúli Regionális Könyvtár és Tudásközpontban található megyei és városi feladatokat ellátó Csorba Győző Könyvtárban. Kovács Zoltán projektvezető irányításával a könyvtár ekkor kezdte meg nagyszabású, Baranyai DigiTár elnevezésű új adatbázisának a megtervezését. A fejlesztés alapvető célkitűzése az volt, hogy a Baranya megyében létező és a későbbiekben keletkező szellemi értékek a könyvtár honlapján ke-

resztül mindenki számára hozzáférhetőek legyenek. A projekt megtervezésében és elindulásában én is részt vettem. A könyvtár Helyismereti Gyűjteményében 2007 óta folyik digitalizálás; cikkek, képeslapok, mikrofilmek feldolgozása, de a helyi rádiók és televíziók pótolhatatlan felvételeinek tervszerű archiválása is a Baranyai DigiTár indulásának köszönhető. A projektben való részvétellel számos olyan unikális tartalmú, helytörténeti témájú, papíralapú dokumentumot, film- vagy hangfelvétel-részletet ismerhettem meg, amelyek alapvetően meghatározták, hogy a könyvtárosi pálya kulturálisörökség-megőrző és -közreadó területén képzeljem el a jövőm.

A pécsi megyei könyvtári digitalizálásban folytatott munka után milyen volt beleszöppenni a MaNDA világába, milyen új kihívásokkal találkozottál ott?

Sz. E.: A Baranya megyei könyvtárban elsajátított és alkalmazott hálózati szemléletmód nagymértékben segítette a MaNDA munkaterületeibe való beilleszkedésemet. Kezdetben a Digitális Gyűjtemények Főosztályán adatbázis-kontrollerként dolgoztam. Az Országos Kulturális Digitalizációs Közfoglalkoztatási Programokban részt vevő, ma már több mint 180 partnerintézmény által közreadott adatbázistételek javítása és a MaNDA nemzeti aggregátor szerepköréből adódóan – az Európai Unió elektronikus könyvtára – az Europeana felé történő adatszolgáltatás volt a fő feladatomban. 2016 tavaszán megbíztak a Digitális Gyűjtemények Főosztály vezetésével, a MaNDA DB aggregációs adatbázissal (<http://mandadb.hu>) kapcsolatos adatszolgáltatási, metaadat-javítási, feltöltési feladatok koordinációjával. Kinevezésemtől már tudni lehetett, hogy 2017 januárjától a MaNDA digitális archívumi részlege és a Filmintézet külön fogja folytatni addigi szakmai tevékenységeit. Az átszervezés óta az állami tulajdonú Forum Hungaricum Nonprofit Kft. működik közre a kulturális javak digitalizálásában, az átszervezésben szervesen részt vettem.

Jelenleg a Forum Hungaricum Digitálisarchívum-fejlesztési Osztályát vezeted. Mít tekintesz a legfontosabb eredményeteknek és mit a legfogósabb megoldandó problémának?

Sz. E.: A MaNDA átszervezése és feladatainak szétosztása szerencsére zökkenőmentesen ment. Partnerintézményeink folyamatosan digitalizálják és töltik fel gyűjteményeiket az általunk üzemeltetett MaNDA DB adatbázisba, amelyből mi havi rendszerességgel exportálunk az Europeana felé. A legfontosabb eredményünk, hogy mi vagyunk a legnagyobb intézményi aggregátor, amely Magyarországról szolgáltat rekordokat az Europeana felületére. Valamint, hogy Németország és Spanyolország után a Forum Hungaricumon keresztül Magyarország szolgáltatja a legtöbb 3D modellt az Unió elektronikus könyvtárába. Legfontosabb jövőbeli feladatunk pedig szorosan együttműködni a többi magyarországi aggregátorral, és közösen megvalósítani a kormányhatározatban megfogalmazott *Közgyűjteményi Digitalizálási Stratégia* célrendszerét.

Idén megkezdted doktori tanulmányaidat az ELTE Irodalomtudományi Doktori Iskola Könyvtártudományi Doktori Programjában. Milyen témát választottál, s miért tartod azt fontosnak?

Sz. E.: A választott témám a „Kulturális örökségünk digitalizálásának problémái, kritikai elemzése, mellékhatásainak kutatása” címet viseli. A kutatásom a Neumann-ház létrejöttétől a napjainkban formálódó új közgyűteményi online keresőrendszer, a Nemzeti Adattár Projekt (NAP) létrejöttéig fogja vizsgálni a stratégiákat, a módszereket és az eredményeket. A megfogalmazott, kitűzött célokat fogom összevetni a megvalósult eredményekkel, továbbá a felmerülő problémákat igyekszem tudományos igényvel tanulmányozni, rendszerezni a tanulságokat. Akik ezen a területen dolgoznak, tudják, hogy a hazai közgyűteményi digitalizáció megvalósítására nem jellemző a folytonosság. Gyakoriak a párhuzamosságok és a megszűnő, újrainduló projektek, melyek – ettől még – hatással vannak a következő nemzedékek műveltségére, olvasási és kutatási szokásaira is. Kutatásommal bizonyítani szándékozom, hogy kulturális örökségünk digitális megőrzése területén korábban hiányoztak a közművelődési és a közgyűteményi intézmények pontos szerep- és feladatmeghatározásai, amelyek nélkülözhetetlenek a kulturális örökségünk digitális példányainak megőrzéséhez. Kulturális örökségünk koordinált digitalizálása érdekében szükséges a legmodernebb infrastruktúra, technológia, illetve az ahhoz tartozó digitalizálási, archiválási és tartalomszolgáltatási módszertan. De mindezt meg kell, hogy előzze a közművelődési és közgyűteményi intézmények pontos feladatmeghatározása. Vizsgálom, hogy tapasztalható-e javulás az ezeket a feladatokat központilag kidolgozott Közgyűteményi Digitalizálási Stratégia életbelépése után. Továbbá kutatásomban nemzetközi példákkal tervezem összehasonlítani a kulturális javak digitalizálása érdekében létrehozott hazai stratégiáinkat.

Az interjút Béres Judit készítette

A díjazottak koszorújában